

**Vlekkenplan voorschools
voorzieningenniveau**
Gemeente Maasgouw

Naar een nieuw model voor voorschoolse opvang en
educatie

Juli 2012

BCO | **Onderwijsadvies**

Vlekkenplan voorschools voorzieningenniveau

1. Inleiding

Kinderopvang en peuterspeelzalen zijn van oorsprong wettelijk, organisatorisch, qua doelstellingen en geldstromen gescheiden werkvormen, hoewel ze zich op verwante groepen richten. Als gevolg van de wet OKE zijn de doelstellingen en uitvoeringseisen van beide werksoorten nagenoeg geharmoniseerd. Ontwikkelingen zoals de krimp, de kanteling (WMO) en bezuinigingen vergen een aanpassing van het beleid en hebben gevolgen voor de infrastructuur van de voorschoolse voorzieningen in Maasgouw.

Kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid zijn de uitgangspunten voor het nieuwe beleid.

De gemeente Maasgouw wil in samenwerking met de partners uit kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en onderwijs een toegankelijk, kwalitatief en exploitabel voorschools voorzieningenniveau realiseren. Gemeente Maasgouw heeft een notitie¹ geschreven waarin een nieuw model voor de uitvoering van een peuterprogramma en voorschoolse educatie in Maasgouw wordt geschetst. Deze notitie is voorgelegd aan de verantwoordelijken van de kinderopvanginstellingen, het peuterspeelzaalwerk en de schoolbesturen met als doel om in samenwerking te komen tot de invulling van dit model. Besluitvorming door de gemeenteraad over het nieuwe model is voorzien op 20 december 2012. De implementatie van het nieuwe model wordt voorzien vanaf het schooljaar 2013-2014.

In deze notitie wordt het proces beschreven van de uitwerking van het nieuwe model met als resultaat een concept scenario in de vorm van een vlekkenplan per kern.

2. Analyse

De Stichting Menswel exploiteert 6 peutergroepen en 1 peuterspeelzaal in de voormalige gemeenten Maasbracht en Heel. In Thorn wordt een peutergroep geëxploiteerd door Stichting Kindcentra Thornerkwartier.

In 2011 hebben met name met de stichting Menswel, alsook met de stichting Kindcentra Thornerkwartier, een aantal gesprekken plaatsgevonden over het huidige model van peuterspeelzaalwerk. Gebleken is dat dit gesubsidieerde model niet meer te handhaven is vanwege de ontgroening en bezuinigingen. Ook hebben verkennende gesprekken plaatsgevonden met de overige kinderopvanginstellingen en een aantal directeurs uit het onderwijs, die gericht waren op het peilen van de meningen over de integratie van het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang. In dit nieuwe model wordt voorgesteld alleen die peuterplaatsen in de kinderopvang te subsidiëren voor ouders die geen gebruik kunnen maken van de toeslagen op grond van de Wet kinderopvang.

Menswel en Kindcentra Thornerkwartier hebben het college en de gemeenteraad op 8 november 2011 een open brief gestuurd waarin ze hun bezorgdheid uiten over de haalbaarheid van het nieuwe model waarmee het peuterspeelzaalwerk in hun ogen teloor zal gaan. Ze hebben College en Raadsleden uitgenodigd voor een informatieavond die op 30 november 2011 heeft plaatsgevonden. Tijdens deze informatieavond hebben zij hun

¹ Op weg naar een nieuw model voor voorschoolse opvang en educatie in Maasgouw. 2012

bezorgdheid nader toegelicht en is ambtelijk het nieuwe model geschetst. Beide peuterspeelzaalorganisaties hebben aangegeven inhoudelijk achter het model te kunnen staan maar dat het praktisch niet uitvoerbaar is vanwege de kleinschaligheid van de voorschoolse voorzieningen in Maasgouw. Afgesproken is dat de gevolgen per kern in beeld gebracht worden.

Analyse van de situatie per kern/cluster en uitwerking van de concept notitie in de richting van het gewenste model is het doel.

Vanwege dit grote aantal partijen en daarmee ook groot aantal belangen heeft de gemeente Maasgouw externe procesbegeleiding gevraagd. De begeleiding houdt in:

- begeleiding van de bijeenkomsten met genoemde partijen in de rol van voorzitter
- begeleiding van de discussies en het toepassen van probleemoplossende technieken
- het stellen van de juiste vragen vanuit de inhoudelijke deskundigheid
- advisering in de te nemen stappen in het proces

De visie die uit de gemeentelijke notitie spreekt, wordt centraal gesteld. Hieraan gekoppeld wordt samen met de partners gezocht naar overeenkomsten en gezamenlijke belangen. Meewerkende en belemmerende factoren worden in kaart gebracht.

Tijdpad

Maart-mei 2012

Gesprekken voeren met vertegenwoordigers van de gemeente Maasgouw, de kinderopvanginstellingen, het peuterspeelzaalwerk, de oudergeledingen en het onderwijs

- In kaart brengen van kengetallen, visie, expertise, plannen en belangen van betrokkenen
- Inventariseren van de invloed van relevante omgevingsfactoren zoals huisvesting en krimp

Juni-juli 2012

Maken van een eerste analyse; de actoren in kaart gebracht

Ordenen en aanscherpen van de informatie

- Inbedden in de toekomstvisie
- Bereikte resultaten uitwisselen met de betrokkenen

Augustus 2012

- Schrijven van een conceptnotitie waarin:
 - een samenvatting van de gesprekken weergegeven wordt
 - het draagvlak voor het voorschools voorzieningenniveau beschreven wordt
 - de implementatie en consequenties voor de kernen een plaats heeft
- Voeren van aanvullende gesprekken met betrokkenen indien noodzakelijk

September 2012

- Klankbordbijeenkomst kinderopvang /peutergroepen 6 september 2012 in Heel
- Overlegorgaan lokaal onderwijsbeleid 12 september

December 2012

- Behandeling van het voorstel in de gemeenteraad op 20 december 2012

3. Context

a. Wet OKE

Een belangrijk kader voor deze notitie wordt gevormd door de wet OKE (Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie). De wet OKE leidt niet alleen tot een betere voorschoolse structuur, ze legt ook een basis voor verdere ontwikkelingen wat betreft de educatieve opvangvoorzieningen voor jonge kinderen. De wet voorziet in een kwaliteitsimpuls voor peuterspeelzalen. De wet- en regelgeving voor de kwaliteit van peuterspeelzalen wordt in lijn gebracht met die voor de kinderopvang. Aan de Wet kinderopvang is daarom een deel 'kwaliteitseisen peuterspeelzalen' toegevoegd. Met de invoering van de Wet OKE (augustus 2010) werd een eerste stap gezet tot harmonisatie van peutergroepen uit peuterzalen en kinderdagverblijven. Bij deze harmonisatie valt een (toekomstig) kindercentrum altijd onder de werking van de Wet kinderopvang.

Organisaties werden door de invoering van de Wet OKE echter niet verplicht om actie te ondernemen in dezelfde richting. Door de terugloop in de bezetting van peuterspeelzalen en de naderende verzadiging in de kinderopvang, kiezen echter veel organisaties inmiddels voor meer samenwerking en/of stappen in de richting van integratie.

Voor de gemeente Maasgouw is integratie vooral van belang omdat dan een schaalgrootte bereikt kan worden die niet alleen mogelijkheden biedt om de pedagogische kwaliteit te waarborgen dan wel te versterken, maar ook de exploitatie van de voorschoolse voorzieningen ten goede komt. Er ontstaat een goede pedagogische voorziening voor alle kinderen, zonder onderscheid.

Door de wet OKE en de gewijzigde Wet op het primair onderwijs is ook bepaald dat de gemeente zorgt voor een voldoende en hoogwaardig aanbod van voorschoolse educatie voor kinderen met een risico op een achterstand in de Nederlandse taal. De gemeente dient daartoe een VVE (voor- en vroegschoolse educatie) programma aan te bieden aan alle kinderen die dit nodig hebben.

het peuterspeelzaalwerk moet (financieel) toegankelijk zijn voor kinderen die aan voorschoolse educatie deelnemen. Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente om kinderen de mogelijkheid te bieden om aan het VVE programma deel te nemen door de financiële drempels te verlagen (compensatie van de ouderbijdrage). Ouders zijn in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor deelname van hun kinderen aan een voorschoolse voorziening. Hiertoe behoort ook een financiële verantwoordelijkheid in de vorm van een ouderbijdrage. Werkende ouders komen in aanmerking voor een inkomensafhankelijke belastingtoeslag als bijdrage in de bekostiging van kinderopvang en kunnen die in het kader van de harmonisatie ook voor peuterspeelzaalwerk inzetten (fiscalisering).

b. Voorgesteld beleid in de gemeente Maasgouw

Op de lange termijn voorziet de gemeente Maasgouw een verdere integratie van voorschoolse voorzieningen en onderwijs in de vorm van integrale kindcentra. In een integraal kindcentrum werken voorschoolse voorzieningen en scholen samen onder één dak, onder één leiding en met één pedagogische aanpak voor kinderen van 0 tot 12 jaar.

Naast de verantwoordelijkheid voor VVE beslaat de gemeentelijke (regie)rol vooral het faciliteren van het proces van samenwerking en het binden op de inhoudelijke visie en uitwerking daarvan.

Het College van burgemeester en wethouders van Maasgouw heeft in november 2011 ingestemd met het voorstel om te kiezen voor het model van integratie van beide voorschoolse voorzieningen. In dit model is geen sprake van gesubsidieerde peuterspeelzalen maar wordt uitgegaan van de subsidiëring van peuterplaatsen in de kinderopvang voor ouders die geen gebruik kunnen maken van de toeslagen op grond van de Wet kinderopvang. Uitgangspunt bij dit model is dat de expertise van het peuterspeelzaalwerk op het gebied van vroegsignalering en educatie geïntegreerd wordt met de opvangmogelijkheden van de kinderopvang.

Voor de besluitvorming heeft de gemeenteraad verzocht om uitwerking van het model met de gevolgen per kern en per voorziening

Uit landelijke cijfers blijkt dat 75% van de kinderen die de peuterspeelzalen bezoeken onder de Wet Kinderopvang kunnen vallen. De overige 25% zijn de kinderen van ouders die niet in aanmerking komen voor een toeslag op grond van de Wet kinderopvang. In de gemeente Maasgouw ligt het percentage ouders dat gebruik maakt van fiscalisering inmiddels op ruim 80%.

4. Processtappen

a) analyse

Met behulp van een analyse wordt zichtbaar gemaakt welke partners betrokken zijn en welke consequenties de invoering van het nieuwe model heeft..

b) Centrale vraagstelling:

Hoe kijken de belanghebbende partijen tegen de notitie 'op weg naar een nieuw model voor voorschoolse opvang en educatie in de gemeente Maasgouw' aan en wat betekent dit voor de belanghebbende partijen wat betreft hun toekomstige bedrijfsvoering?

c) Belanghebbende partijen:

In het kader van dit onderzoek zijn de kinderopvanginstellingen, het peuterspeelzaalwerk en de schoolbesturen. van belang².

d) Wat willen we van iedere partij / organisatie weten?

In dit onderzoek zijn met alle partijen een of meerdere gesprekken gevoerd over de onderstaande thema's. Deze thema's zijn de belangrijkste indicatoren die een rol spelen, in het beleidsvoorstel van de gemeente Maasgouw.

- Feitelijke informatie over wat de organisatie/partij doet:

- o Welke taken heeft deze partij?
- o Wat zijn de sleutelpersonen van deze partij?
- o Wat is het concrete aanbod van deze partij aan de doelgroep.
- o Welke kerncompetentie en sterke kanten heeft deze partij?

Deze informatie is van belang om de potentiële waarde te bepalen van deze partij voor het welslagen van het nieuwe model.

- Informatie over visie en belangen van deze partij:

- o Hoe kijkt deze partij tegen zichzelf en tegen het netwerk van voor- en voorschoolse voorzieningen van de gemeente Maasgouw aan?
- o Welke ambitie en belangen heeft deze partij en hoe verhouden deze zich tot de belangen van de gemeente Maasgouw. (bijvoorbeeld overleven, groeien, imago naar buiten toe)?
- o Hoe kijkt deze partij tegen de doelgroep en het beleidsvoorstel van de gemeente Maasgouw aan?

Deze informatie geeft aan of en in welke mate er overeenstemming en aansluiting is tussen deze partij en de gemeente Maasgouw waar het gaat om belangen en visie.

- Informatie over de onderlinge verhouding tussen de gemeentelijke organisatie en deze partij.

Dit gaat om de sociaal-emotionele relatie: bestaat er onderling vertrouwen of niet. Dit vertrouwen kan er zijn zonder dat er overeenstemming is van belangen of visie. Vroegere ervaringen, persoonlijke bekendheid, persoonlijke waardering en respect kunnen hieraan bijdragen.

² Zie bijlage I voor een specificatie

5. Resultaten

Van alle gesprekken zijn gespreksverslagen gemaakt die door de deelnemers aan het gesprek geaccordeerd zijn. Daar waar nodig zijn vervolggesprekken gevoerd.

Bovendien is er een rekenmodel opgesteld dat de aanbieders de mogelijkheid biedt hun bedrijfsvoering te toetsen aan hoe op diverse plekken in Nederland tegen de exploitatie van peutergroepen binnen de kinderdagopvang aangekeken wordt. In voortgangsgesprekken is dit rekenmodel aan de orde gesteld en besproken. Het model heeft vooral geholpen bij het identificeren van cruciale kengetallen als aantal peuters, salariskosten en huur.

Een belangrijke conclusie is dat het model dat door de gemeente Maasgouw in de notitie beschreven is, overeind blijft. De integratie van peuterspeelzaalwerk in de kinderopvang is een haalbare kaart.

Uit de gesprekken is ook gebleken dat zich een aantal verschuivingen zal gaan voordoen.

In Linne is er een PSZ die door Menswel geëxploiteerd wordt. In augustus 2012 wordt een start gemaakt met KDO. Deze wordt dan geïntegreerd met de al aanwezige peutergroep.

Menswel gaat het aanbod peuterspeelzaalwerk saneren.

Menswel bekijkt nog welk aanbod men in Maasbracht wil doen voor peuters op deze locatie. VVE is daar onderdeel van. Maasbracht-Beek zal in samenhang met Maasbracht centrum bekeken worden.

Prokino Meander geeft aan geïnteresseerd te zijn in het aanbieden van peuterspeelzaalwerk in Maasbracht.

In Beegden had Menswel de Peuterspeelzaal 'Biblebontseberg'. Deze is gestopt per 1 juli 2012. Inmiddels is een nieuwe start gemaakt in de kinderspeelgroep 'De Torteltuin'. Geen officiële peutergroep. Het is een ouderinitiatief. Hier moet de expertise nog opgebouwd worden. Er is een gediplomeerde kracht aanwezig. Er wordt nauw samengewerkt met de basisschool St. Martinus en Robbedoes in Heel.

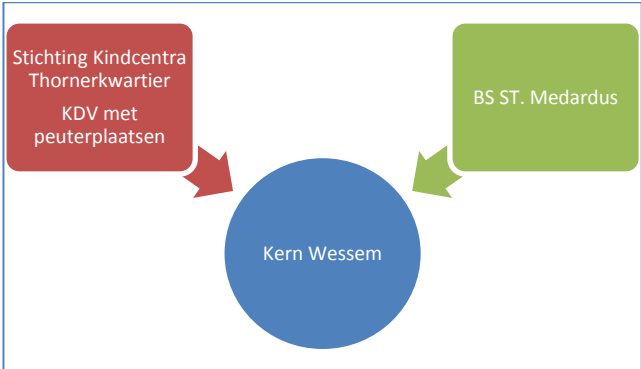
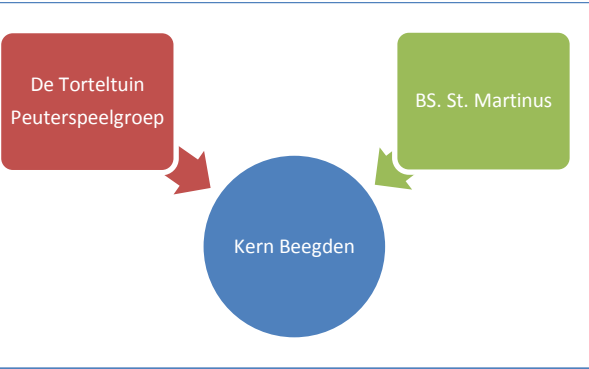
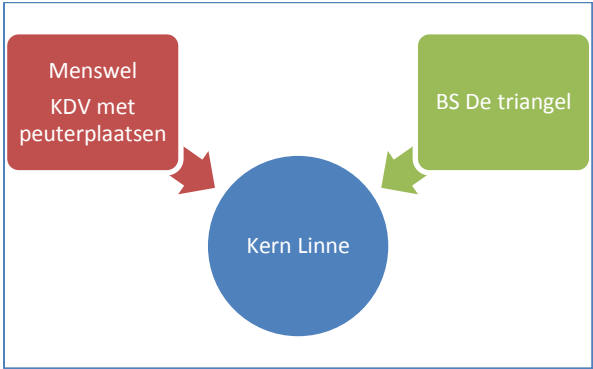
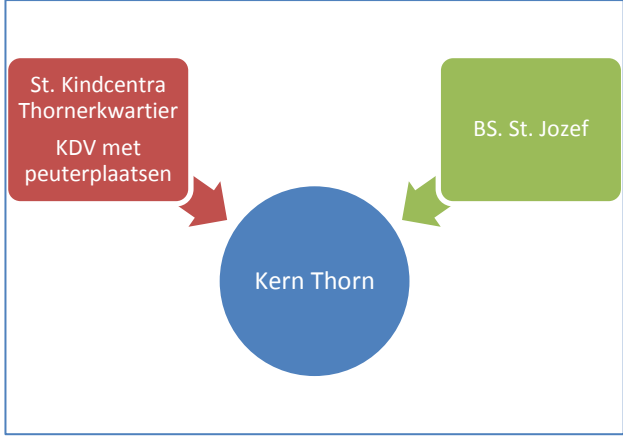
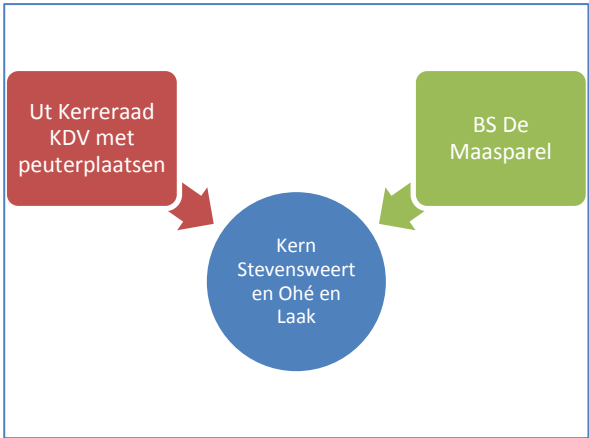
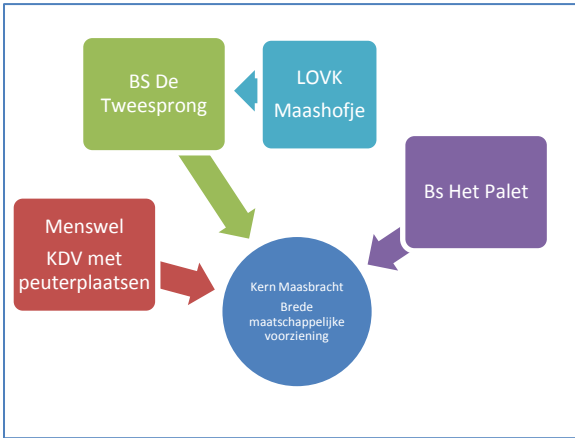
In Stevensweert trekt Menswel (PSZ De Rakkertjes) zich ook terug. Ut Kerreraad in Stevensweert heeft expertise in de KDO en start na de herfstvakantie 2012 met de opvang van peuters in de nieuwe school. De expertise voor het peuterwerk moet nog opgebouwd worden. Men is daar stevig mee bezig. Er zijn gediplomeerde krachten (HBO) aanwezig.

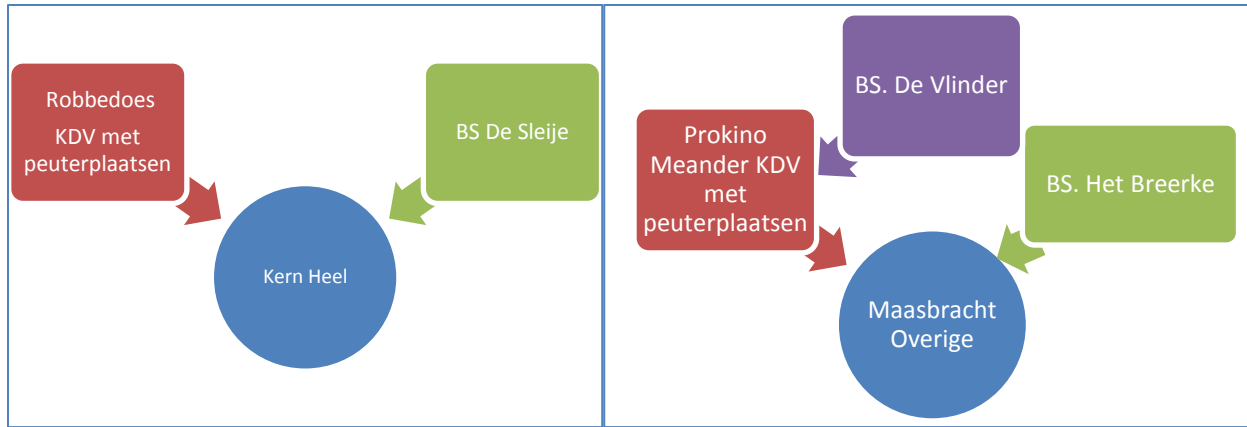
In Heel zal Menswel naar alle waarschijnlijkheid PSZ Hummelhof afstoten. KDV Robbedoes Heel, is in principe bereid hier het stokje van Menswel over te nemen. Wanneer er duidelijkheid is dient over de condities overleg te worden gepleegd.

In Wesseem zal Menswel naar alle waarschijnlijkheid PSZ De Speeldoos afstoten. Indien er in Wesseem veranderingen komen wil Stichting Thornerkwartier graag meepraten over een integrale oplossing. Men heeft daar op dit moment al een BSO.

In de navolgende pagina's ziet u een visuele samenvatting van de waarschijnlijke toekomstige situatie. Stand van zaken eind juli 2012.

Vlekkenplan gemeente Maasgouw

6. Uitwerking

Invoering van dit vlekkenplan wordt voorzien vanaf het schooljaar 2013-2014.

Op basis van het 'vlekkenplan' dienen er uiteraard acties ondernomen te worden.

Op 6 september 2012 is er een overleg met alle betrokkenen die voorschoolse diensten aanbieden.

Belangrijkste bespreekpunten:

- Is het voorliggende vlekkenplan realistisch?
- Wat is het commitment van de aanbieders?
- Wat moet er ondernomen worden om dit plan uit te voeren?
- Communicatie?
- Wie gaat de regie hierover voeren?

In het voorstel voor de gemeenteraad 20 december zullen de condities beschreven moeten worden, die nodig zijn om het plan te realiseren. Dit betreft ook een financiële paragraaf.

Omdat er sprake is van stevige veranderingen in bijna elke kern zal er een plan gemaakt moeten worden dat de toekomstige situatie concreet beschrijft en continuïteit garandeert. Per kern zal daarom een overleg tussen voorschool aanbieder en basisonderwijs gestart moeten worden om precies in beeld te krijgen wat het nieuwe perspectief aan gevolgen met zich mee brengt. Hiervoor kan het format uit de bijlage III gebruikt worden. De plannen van aanpak worden bij deze notitie gevoegd.

Bijlage I

In de gemeente Maasgouw zijn de volgende peuterspeelzalen:

- Stichting Kinderspeelgroep Beegden
 - o Peuterspeelzaal De Torteltuif
- Stichting Peuterspeelzaal Thornekwaftier
 - o Peutergroep Jozefientje: gecombineerde groep voor peuterspeelzaal en dagopvang

In de gemeente Maasgouw zijn de volgende Kinderdagverblijven, peutergroepen in de Kinderopvang en BSO:

- Stichting Menswel
 - o Kindercentrum Dribbel Maasbracht
 - o Peutergroep Pinokkio, Maasbracht
 - o Peutergroep De Krielkes, Brachterbeek
 - o Peutergroep Hummelhof, Heel
 - o Peutergroep Holderdebolder, Linne
 - o Peutergroep 't Rakkertje, Stevensweert (tot medio oktober 2012)
 - o Peutergroep De Speeldoos, Wessem
 - o BSO Het Palet, Maasbracht
 - o BSO De Steiger, Maasbracht
 - o BSO de Tam Tam, Linne
- Prokino Meander,
 - o Kinderdagverblijf Eigenweisje, Maasbracht
 - o BSO Pienter, Maasbracht
- Kinderopvang Robbedoes
 - o Kinderdagverblijf Robbedoes, Heel
 - o BSO De Speelark, Heel
- Kindercentrum Ut Kerreraad
 - o Dagopvang Ut Kerreraad, Stevensweert
 - o Peutergroep Ut Sterke, Stevensweert (vanaf medio oktober 2012)
 - o BSO Malle Môle, Stevensweert
- Stichting Kinderopvang Thornekwaftier
 - o Dagopvang 't Thorretjes, Thorn
 - o BSO locatie Thorn
 - o BSO locatie Wessem

In de gemeente Maasgouw zijn de volgende Basisscholen

- Stichting Katholiek onderwijs Echt Maasbracht
 - o B.s. De Tweesprong, Maasbracht en Brachterbeek
 - o Bs. 't Breeke, Maasbracht
 - o Bs. De Maasparel, Stevensweert (Unielocatie wordt medio oktober 2012 opgeleverd)
- Stichting Kindante
 - o OBs. Het Palet, Maasbracht
- Stichting Innovo

- Bs. De Triangel, Linne
- Stichting Prot. Christelijk onderwijs Maasbracht
 - Cbs De Vlinder, Maasbracht
- Stichting voor Landelijk Onderwijs aan Varende Kinderen
 - Ligplaatschool 't Maashofje
- Stichting Katholiek onderwijs Maasdal
 - Bs. De Sleije, Heel
 - Bs. St. Martinus, Beegden
 - Bs. St. Jozef, Thorn
 - Bs. St. Medardus, Wessem

Bijlage II

KENGETALLEN

Uitsplitsing kinderen die peutergroepen bezoeken

	PSZ	KDO	totaal	Totaal aantal 0 en 1 jaar per 31.12.11	Totaal aantal 2 en 3 jaar per 31.12.11
Heel	3	32	35	57	63
Beegden	13	n.v.t.	13	24	23
Wessem	9	17	26	36	27
Thorn	1	21 (combi kdo)	22	34	22
Maasbracht	2	20	22	119	100
Brachterbeek	9	11	20		
Stevensweert	10	14	24	42	41
Linne	14	16	30	47	51
totaal	61	131	192	359	327

Format voor het plan van aanpak voor samenwerking in de kernen van de gemeente Maasgouw.

Kern Maasgouw

Aanbieder

voorschool

Aanbieder

basisonderwijs

Overleg heeft plaatsgevonden op:

Aanwezigen:

-
-
-

Continuïteit en planperiode De komende 5 schooljaren wordt deze samenwerking gegarandeerd.

Opmerkingen

Voorschool

Huisvesting KDV /
peuters

- Naam van de locatie
- Inpandig bij basisschool?

Integratie KDV / Peuters

- Aantal peuters per 1 oktober 2012
- VVE peuters
- Dagdelen per week open?
- % gefiscaliseerde ouders?
- Aantal peuters niet gefiscaliseerd?
 - Groei?
 - Wachtlijsten?
 - Terugloop?

Personeel

- Aantal bevoegde personeelsleden
- VVE gecertificeerde personeelsleden
- Niet bevoegde vrijwilligers

Huidige samenwerking met de Basisschool en toekomstige samenwerking

Gezamenlijk overleg

- Frequentie?

Gebruikte VVE methodieken

- Afstemming op elkaar? Beschrijf hoe dit plaatsvindt

Kindvolg en - observatie
systeem

- Afstemming op elkaar? Beschrijf hoe dit plaatsvindt

Overdracht

- Overdrachtsformulier
- Warme overdracht
- zorgleerlingen

professionalisering en netwerkdeelname voor- en vroegschoolse voorzieningen	☐ Deelname
Gezamenlijke projecten en thema's voor de kinderen.	Beschrijf hoe dit plaatsvindt of geef de plannen weer. Organisatie? Uitvoering? Evaluatie?
Gezamenlijke studiedagen	Beschrijf hoe dit plaatsvindt of geef de plannen weer. Organisatie? Uitvoering? Evaluatie?
Zorgcoördinatie	Beschrijf hoe dit plaatsvindt of geef de plannen weer. Organisatie? Uitvoering? Evaluatie?
Opbrengstgericht werken	Beschrijf hoe dit plaatsvindt of geef de plannen weer. Organisatie? Uitvoering? Evaluatie?
Gezamenlijke benadering ouders	Beschrijf hoe dit plaatsvindt of geef de plannen weer. Organisatie? Uitvoering? Evaluatie?